

Naturvårdsverkets förslag till nya föreskrifter om ersättning till kommuner för insamling av förpackningsavfall

Remiss från Naturvårdsverket
Remisstid den 4 oktober 2023

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Åsa Lindhagen

Sammanfattning av ärendet

Naturvårdsverket beslutade i januari 2023 om föreskrifter om ersättning till kommuner för insamling av förpackningar som omfattas av producentansvar, vilket träder i kraft den 1 januari 2024. Naturvårdsverket har sedan dess noterat ett behov av att justera ersättningen och komplettera föreskrifterna, och har därför tagit fram ett förslag till nya föreskrifter.

Naturvårdsverket har remitterat förslaget till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden och Stockholms Stadshus AB för vidareremittering till Stockholm Vatten och Avfall AB. Miljöförvaltningen har inkommit med ett kontorsyttrande som svar på remissen givet den korta svarstiden. Servicenämnden har inte inkommit med ett svar.

Stadsledningskontoret välkomnar att avgiftsnivåerna kopplas till ett relevant index men framför att Naturvårdsverket i den kommande översynen bör ta hänsyn till de speciella förutsättningar som råder i kommuner med hög befolkningstäthet.

Miljöförvaltningen avstår från att lämna synpunkter på förslaget.

Stockholms Stadshus AB avstyrker föreliggande förslag då det inte tar hänsyn till större städers förutsättningar, vilket leder till att föreslagna ersättningsnivåer skapar ett underskott i verksamheten.

Stockholm Vatten och Avfall AB anser att det är positivt att Naturvårdsverket föreslår höjda ersättningsnivåer baserat på relevanta index men avstyrker förslaget då man anser att föreliggande förslag fortsatt kommer leda till ett underskott i verksamheten och att de otillräckliga ersättningsnivåerna inte är förenliga med intentionen i lagstiftningen där producenterna ska bära rimliga kostnader för insamlingsystemen.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Stockholms stad ska vara klimatpositiv 2030 och fossilfri 2040. För att nå dessa mål behöver hela samhället ställa om från att vara en linjär ekonomi till att vara en cirkulär ekonomi. Ett centralt styrmedel i detta arbete är producentansvaret. Den aktör som sätter en produkt på marknaden ska stå för kostnaderna det innebär att samla in och återvinna denna.

När kommunerna övertar ansvaret för insamlingen av dessa produkter behöver finansieringen täcka de faktiska kostnaderna som uppstår – det är inte meningen att kostnaderna ska lämpas över på taxebetalarna.

Jag välkomnar därför att avgiftsnivåerna föreslås kopplas till relevanta index. Detta räcker dock inte för att täcka en storstad som Stockholms kostnader för insamling och hantering av dessa material. Vi, och andra större städer i Sverige, har andra förutsättningar att kunna organisera insamlingen. Det handlar om kostnadsdrivande utmaningar så som att lösa insamlingen där bebyggelsestrukturen innebär att det blir dyrt att lösa insamlingen med heltäckande fastighetsnära insamling, FNI. Vi ser det som allvarligt att Naturvårdsverket inte tar hänsyn till detta i förslagen till nya föreskrifter om ersättning till kommuner och förväntar oss att kommande förslag och revideringar tar hänsyn till intentionen i lagstiftningen.

Med den föreslagna ersättningsnivån kommer kostnader att lämpas över på taxebetalare, det vore djupt orättfärdigt. Principen måste vara att producenterna ska ersätta de faktiska kostnaderna.

Stockholm den 4 oktober 2023

Åsa Lindhagen

Bilagor

1. Naturvårdsverkets förslag till nya föreskrifter om ersättning till kommuner för insamling av förpackningsavfall, dnr KS 2023/835-6.2
2. Utkast till konsekvensutredning gällande Naturvårdsverkets förslag till nya föreskrifter om ersättning till kommuner för insamling av förpackningsavfall som omfattas av producentansvar, dnr . KS 2023/835-6.3

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande av borgarrådet Christofer Fjellner (M) enligt följande.

Moderaterna välkomnar Naturvårdsverket förslag om att ersättningsnivåerna baseras på ett relevant index. Det skapar förutsägbarhet och långsiktighet för producenterna och i Stockholms fall Stockholm Vatten och Avfall (SVOA). Vidare instämmer vi i SVOA:s yttrande gällande att det är svårt att bedöma vad insamlingskostnaderna kommer bli för nya och relativt ovanliga förpackningsfraktioner.

Vi vill vidare särskilt understryka det SVOA poängterar, att förslaget inte tar hänsyn till de höga kostnaderna för fastighetsnära insamling (FNI) i tätbebyggda områden. Bebyggelsestrukturen i stora delar av innerstaden och Gamla stan riskerar att bli dyr och fullständig FNI kan därför bli svår att genomföra. Kostnaderna för detta kommer inte minst att höjas i och med vänsterstyrets införande av Miljözon 3 i Gamla Stan och City där endast elbilar kommer kunna användas för insamling.

För kostnadseffektiv och hållbar avfallsinsamling är det viktigt att staden analyserar behoven av dispenser och undantag. Dels för att insamlingen inte får bli allt för kostnadsdrivande i förhållande till effekten det ger, dels för att insamlingen behöver uppfattas som möjlig och rimlig av stockholmarna för att den ska vara legitim och de facto bli av.

Ett exempel på dispens som borde sökas rör insamlingen av bioavfall i Norra Djurgårdsstaden. Där finns i nuläget en fungerande infrastruktur med avfallskvarnar, vilka installerades som en miljöåtgärd i samband med att stadsdelen byggdes för bara några år sedan. Att riva ut effektiv och uppskattad bioinsamling till följd av nya direktiv är varken ekonomiskt rimligt eller god miljöpolitik

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande av Christofer Fjellner, Annika Friberg och Jonas Nilsson (alla M) som är likalydande med Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersätтарыttrande av Nike Örbrink (KD) enligt följande.

Kristdemokraterna instämmer i stora delar med stadsledningskontorets svar på remissen. Det är välkommet att avgiftsnivåerna indexeras, men på samma sätt som hänsyn tas till låg befolkningstäthet i föreskrifterna så finns även ett behov av att se över ersättningen för kommuner med väldigt hög befolkningstäthet.

Stadsledningskontoret befarar att ersättningen som tillkommer vår kommun inte kommer täcka de faktiska kostnaderna för insamlingen, vilket riskerar innebära höjd avfallstaxa. Principen om producentansvar handlar om att kostnaden för insamling av förpackningsavfall ska finansieras av producenter, inte konsumenter genom höjda taxor. Vi förutsätter därför att Naturvårdsverket fortsätter att utveckla arbetet med den ekonomiska ersättningen till kommunerna för att fullt ut kompensera de faktiska kostnaderna, samt aktivt följer upp hur täckningsgraden ser ut i respektive kommun.

Ärendet

Regeringen beslutade den 30 juni 2022 om förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar. Enligt förordningen ska kommunerna från och med den 1 januari 2024 bland annat samla in hushållens förpackningsavfall och ta fram lättillgänglig information till hushållen.

I förordningen finns ett bemyndigande för Naturvårdsverket att ta fram föreskrifter om ersättning till kommunerna för insamlingen. Den 19 januari 2023 beslutade Naturvårdsverket om föreskrifter om ersättning till kommuner för insamling av förpackningar som omfattas av producentansvar.

Naturvårdsverket har sedan dess noterat ett behov av att justera ersättningen och komplettera föreskrifterna, och har därför tagit fram ett förslag till nya föreskrifter.

Naturvårdsverket föreslår att:

- indexjustera ersättningen för
 - o fastighetsnära insamling,
 - o insamling vid lättillgängliga insamlingsplatser,
 - o insamling av vanligt förekommande förpackningsavfall vid återvinningscentraler samt den rörliga tonersättningen genom att tillämpa Statistiska centralbyråns avfallsindex A12:1MD
- införa fast ersättning för information till vissa kommuner baserat på antal permanentboende
- införa ersättning för insamling av träförpackningar och övrigt förpackningsmaterial vid stationära bemannade återvinningscentraler
- införa extra ersättning till kommuner med låg befolkningstäthet för fastighetsnära insamling
- införa en ny boendekategori (fritidsboende hushåll i flerbostadshus) ge bilaga 1 i föreskrifterna ett nytt utseende, i syfte att förenkla uträkningar.

Sammantaget beräknar Naturvårdsverket att justeringarna innebär att ersättningen till kommunerna ökar från cirka 3,5 miljarder kronor till cirka 4,0 miljarder kronor, vid ett fullt utbyggt system med fastighetsnära insamling i samtliga kommuner.

Oaktat de föreslagna justeringarna kommer Naturvårdsverket att särskilt följa och analysera hur ändamålsenligt regelverket är och har för avsikt att, i enlighet med ett regeringsuppdrag, se över ersättningsmodellen.

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden och Stockholms Stadshus AB för vidareremittering till Stockholm Vatten och Avfall AB. Miljöförvaltningen har inkommit med ett kontrosytrande som svar på remissen. Servicenämnden har inte inkommit med ett svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 september 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till att Naturvårdsverket föreslår att avgiftsnivåerna kopplas till ett relevant index så att värdet inte urholkas av inflationen.

Samtidigt konstaterar stadsledningskontoret att förslaget i huvudsak innebär att anpassningar har skett i syfte att ta hänsyn till höga kostnader för kommuner med låg befolkningstäthet. Kontoret anser att Naturvårdsverket, i den kommande översyn som aviseras, i högre grad bör ta hänsyn till de speciella förutsättningar som råder i kommuner med hög befolkningstäthet, eftersom även dessa har stora specifika utmaningar som är kostnadsdrivande.

Stadsledningskontoret befarar att ersättningen till Stockholms stad inte kommer att täcka de verkliga kostnaderna för insamlingen i staden. Det kommer i så fall att innebära ökade kostnader för stadens invånare och fastighetsägare genom avgiftshöjningar i avfallstaxan, som blir nödvändiga för att täcka underskottet.

Avslutningsvis ifrågasätter stadsledningskontoret om ansatsen är den rätta i målsättningen, som framgår av dåvarande Miljödepartementets uppdrag till Naturvårdsverket, att kommunerna ska bli skickligare i att anpassa sina investerings- och driftskostnader till den faktiska ersättningsnivån.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att remissen anses besvarad med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 2 augusti 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Naturvårdsverkets förslag berör ekonomisk ersättning för kommunal insamling av förpackningsavfall och informationskampanjer till invånare. Nämnden har ingen direkt insyn i eller vidare kännedom kring kostnader som den praktiska avfallshanteringen medför. Detta är främst en renhållningsfråga.

Med anledning av detta avstår nämnden från att lämna synpunkter på förslaget, då nämnden varken kan avstyrka eller tillstyrka förslaget. Nämnden anser att kommunens renhållare, Stockholm Avfall AB, är bäst lämpad att ta ställning till Naturvårdsverkets förslag på ändringar. Då remissen inte berör tillsynsfrågor har nämnden i övrigt inget att tillägga kring de föreslagna ändringarna.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 4 september 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen ställer sig bakom SVOA:s svar i sin helhet.

Koncernledningen anser att ersättningsnivåerna som Naturvårdsverket i nu aktuellt förslag tar hänsyn till höga kostnader för kommuner med låg befolkningstäthet även behöver adressera de speciella förutsättningar som råder på flera håll i större städer i allmänhet och i Stockholm i synnerhet.

Dåvarande Miljödepartementets bedömning när man gav Naturvårdsverket i uppdrag att se över regelverket var att Naturvårdsverkets avgiftsföreskrifter över tid bör bli mer träffsäkra och kommunerna skickligare i att anpassa sina investerings- och driftskostnader till den faktiska ersättningsnivån. Koncernledningen anser kopplat till dåvarande Miljödepartementets bedömning att det snarare fortsatt bör vara Naturvårdsverkets avgiftsföreskrifter som för Stockholms del behöver bli mer träffsäkra.

Då föreslagna ersättningsnivåer skapar ett underskott på cirka 65 mnkr årligen avstyrker koncernledningen föreliggande förslag på föreskrifternas utformande. Det uppkomna underskottet kommer behöva täckas av höjd VA-taxa med cirka 40 mnkr och höjda hämtningsavgifter av fastighetsägare på cirka 25 mnkr. Koncernledningen anser att föreskrifterna ska arbetas om för att bättre anpassas efter situationen som råder i större städer såsom Stockholm.

Underremiss

Stockholm Vatten och Avfall AB:s (SVOA:s) yttrande daterat den 29 augusti 2023 har i huvudsak följande lydelse

Nedan redogörs för SVOA:s synpunkter på nu aktuellt förslag samt de synpunkter SVOA anser kvarstår att adressera från SVOA:s remissvar den 7 december 2022 avseende Naturvårdsverkets föreskrifter om ersättning till kommunerna för insamling av förpackningar som omfattas av producentansvar, SVOA dnr 22AV73.

SVOA anser att det är positivt att Naturvårdsverket i nu aktuellt förslag höjer ersättningsnivåerna baserat på ett relevant index, Avfallsindex A12:1MD, och även fortsättningsvis indexuppräknar kommunernas ersättning utifrån detta. Avsaknaden av indexering eller annan reglering av ersättningsnivåerna var en av de synpunkter SVOA redovisade i remissvar på ursprungligt förslag i december 2022.

SVOA anser vidare att det är positivt att ersättningsposter på 12 000 kronor för övrigt förpackningsmaterial respektive 37 000 kronor för träförpackningar per återvinningscentral nu har tillkommit, då ersättning för insamling av dessa fraktioner helt saknades i ursprungligt förslag. Det är dock givetvis svårt att i dagsläget korrekt kunna bedöma kostnadsbilden för hanteringen av dessa nya och relativt udda

förpackningsfraktioner och därför även svårt att bedöma rimligheten i de föreslagna ersättningsnivåerna.

Gällande förslagen avseende fast ersättning för information till mindre kommuner, extra schabloniserad ersättning för kommuner med låg befolkningstäthet samt förslaget om en ny boendekategori delar SVOA Naturvårdsverkets principiella resonemang och har inget att tillägga eller invända i sak.

SVOA anser dock att man på liknande sätt som man i nu aktuellt förslag tar hänsyn till höga kostnader för kommuner med låg befolkningstäthet även behöver adressera de speciella förutsättningar som råder på flera håll i storstäder i allmänhet och i Stockholm i synnerhet.

För Stockholms kommun handlar det bland annat om utmaningar att lösa insamlingen i innerstaden där bebyggelsestrukturen i exempelvis stenstaden och Gamla stan innebär att det blir dyrt, eller i många fall nästan omöjligt, att lösa insamlingen med heltäckande FNI i dessa stadsdelar. En kombination av FNI, publika och mobila system samt maskinell sortering av vissa fraktioner kan vara en framkomlig väg i dessa fall. Dock måste i så fall aktuell förordning och föreskrifter om ersättning möjliggöra denna typ av flexibilitet. SVOA anser att det i förordning, föreskrifter och ersättningsmodell måste finnas utrymme för att andra typer av lösningar än FNI och ÅVS/LIP kan komma att krävas där problematisk bebyggelsestruktur och andra försvårande omständigheter föreligger. SVOA anser att ovan resonemang stöds av 14 a och 16 §§ i Avfallsförordningens 3 kap och att grund för ersättning bör kunna erhållas för system som uppfyller ett eller flera av kriterierna i 16 §. Ett av kriterierna i 16 § för att inte samla in avfall separat är exempelvis att en annan hantering kan ge ett jämförbart återvinningsresultat.

Hämtningsfrekvensen som schablonen för FNI-ersättningen baseras på är för Stockholms kommun alldeles för låg. Preliminära analyser visar att endast en mindre andel av hämtställena, ca 10 procent för pappersförpackningar och 40 procent för plastförpackningar, klarar sig på i förslaget angiven hämtningsfrekvens. Föreslagen hämtningsfrekvens kan därför knappast betraktas som "normal" ur Stockholms kommuns perspektiv.

Mängden förpackningar har ökat de senaste åren till följd av att e-handeln har blivit mer etablerad och att kunder har vant sig med att enkelt och bekvämt beställa hem varor istället för att själv åka och köpa dem i en fysisk affär. De dimensionerade hämtningsfrekvenserna, främst för pappers- och plastförpackningar, enligt Avfall Sveriges handbok har låg överensstämmelse med verklig hämtningsfrekvens i Stockholms kommun idag. Eftersom pappers- och plastförpackningar står för absolut merparten av hämtad volym medför detta en stor avvikelse i redovisad kostnadsberäkning med utgångspunkt i föreliggande förslag till föreskrifter.

Andel FNI i delar av centrala Stockholm kommer som tidigare beskrivits inte komma upp till 100 % vilket medför att schablonen för ersättning för FNI från flerfamiljshus

för Stockholms kommun blir för låg även i detta avseende, på grund av ofördelaktig logistik i och med utspridda hämtningar.

Ersättning för de omlastningsanläggningar som kommunen ska tillhandahålla enligt 6 kap 11§ förordning 2022:1274 ingår enligt förslaget i tonersättningen. Begreppet överlämna är dock ottydligt och definieras inte vare sig i föreliggande förslag till föreskrifter eller i förordning 2022:1274. Det behöver tydliggöras avseende ansvar och ersättning för lastning av transporter från omlastningsstationer och eventuell balning av material eller andra fördyrande processteg. Vidare behöver även förutsättningarna avseende storlek på omlastningsanläggning och hämtningsfrekvens definieras och tydliggöras. Exempelvis krävs tydliggöranden att avhämtning av material måste ske inom rimlig tid när full transportmängd finns för avhämtning på omlastningsanläggning, exempelvis inom 24 – 48 timmar.

Balning är en betydande tillkommande kostnad som rimligen är att betrakta som ett transportemballage som inte täcks av nuvarande ersättningsmodell utan, om aktuellt, bör ersättas utöver i förslaget framtagna ersättningsmodell. SVOA förordar att lastning och alla eventuella därtill kopplade fördyrande processteg, exempelvis balning, ersätts utöver den i föreliggande förslag till föreskrift framtagna ersättningsmodellen.

Vidare kan det behövas särskild ersättning för gemensamhetslösningar för vissa småhus där det av olika anledningar inte går att hämta från respektive fastighetsgräns. Detta fanns med i den kostnadsberäkningsmodell som togs fram av Avfall Sverige m fl, men saknas i föreliggande förslag till föreskrifter.

Tömningsfrekvensen för ÅVS/LIP är i Naturvårdsverkets frågor och svar samt i beräkningsunderlaget till föreliggande förslag till föreskrifter oklart definierad. SVOA konstaterar att flera av kommunens ÅVS:er idag töms upp till tre gånger om dagen, vilket bedöms ligga långt över de nivåer man räknat med i föreliggande förslag till föreskrifter.

I beräkningsunderlaget till föreliggande förslag till föreskrifter utgår man från tömning av ÅVS vid full behållare, vilket ger betydande risk för överfyllda behållare samt nedskräpning runt ÅVS:erna. Detta innebär enligt SVOA även ett fel i redovisad schablonberäkning med i storleksordningen 20 procent. Tilläggas bör att om man räknar med ersättning för skrymmande förpackningar i LIP så kommer densiteten rimligen att minska betydligt jämfört med nuvarande flöden från ÅVS.

SVOA anser dock att obemannade lättillgängliga insamlingsplatser, LIP, för skrymmande förpackningar inte är förenliga med en god barnsäkerhet och att de därför är principiellt olämpliga. Krav på speciella behållare med inkast för stora förpackningar kan dessutom medföra ökade kostnader i form av dubbelinvestering, först via investering i befintliga behållare på ÅVS och därefter behov av att byta system till LIP. SVOA anser att skrymmande förpackningar i första hand bör styras till ÅVC eller annan hantering i stället för publika obemannade LIP.

Efter genomförda konkurrensutsatta upphandlingar avseende tömning och omlastning av material vid ÅVS i Stockholms kommun framgår det att överensstämmelse mellan beräknad kostnad och föreslagen ersättning för insamling vid ÅVS:er i kommunen är låg.

Dåvarande Miljödepartementets bedömning när man gav Naturvårdsverket i uppdrag att se över regelverket var att Naturvårdsverkets avgiftsföreskrifter över tid bör bli mer träffsäkra och kommunerna skickligare i att anpassa sina investerings- och driftskostnader till den faktiska ersättningsnivån.

Att som kommun i Stockholms fall utifrån dessa förutsättningar för ÅVS-insamlingen ”bli skickligare på att anpassa sina investerings- och driftskostnader till den faktiska ersättningsnivån” skulle i princip bara kunna innebära en rejält neddragen servicenivå, då kostnaderna i nyligen genomförda konkurrensutsatta upphandlingar avseende tömning och omlastning av ÅVS beräknas leda till ett årligt underskott för kommunen på ca 40 mnkr givet de ersättningsnivåer som Naturvårdsverket presenterar i detta förslag till nya föreskrifter. Det handlar i detta fall alltså enbart om övertagandet av ett befintligt system. SVOA anser kopplat till dåvarande Miljödepartementets bedömning att det snarare fortsatt bör vara Naturvårdsverkets avgiftsföreskrifter som för Stockholms del behöver bli mer träffsäkra.

SVOA:s synpunkter på dokumentet tillhörande de nuvarande föreskrifterna ”frågor och svar om föreskrifter om ersättning till kommunerna” som fortfarande bedöms kvarstå.

Punkt 8

Själva insamlingen av träförpackningar m m på ÅVC ingår i den ersättning som beskrivs i föreskriftens bilaga 1. SVOA förutsätter att ersättning för behandling av trä samt övriga förpackningar enligt 6 kap 17§ samt 9 kap 7§ och 6§ i förpackningsförordningen inkluderar alla kostnader förknippade med behandlingen, vilket även inkluderar tillkommande kostnader för utrustning och transporter.

Punkt 13

Enligt svaret under punkten ska ersättningen för LIP/ÅVS täcka iordningställande av plats, behållare, markhyra, administration och transport. Det är oklart huruvida städning och väghållning har inkluderats. Om inte så borde detta rimligen ingå.

Punkt 14

Det är inte funktionen som ÅVS på ÅVC som ska ersättas utan mottagande av skrymmande förpackningar vilket inte är analogt med ÅVS. Idag hanteras detta material ofta med komprimerande utrustning och större behållare med betydligt högre investeringskostnad än ÅVS-behållare.

Punkt 24

Då ÅVS under perioden 2024-2027 fortsatt är en del av insamlingssystemet för förpackningar kommer flertalet kommuner om möjligt ta över befintliga behållare.

Dessa är dock inte lämpliga för skrymmande förpackningar. Ett av skälen till tidigare avtal mellan kommuner och FTI om att ta emot skrymmande förpackningar på ÅVC var just att ÅVS av säkerhetsskäl inte utformats för att hantera dessa.

Kommunerna kommer därmed behöva investera i behållare som sannolikt inte kan nyttjas för vidare drift efter 2027. I den mån det är möjligt att säkert ta emot skrymmande förpackningar på obemannade LIP:ar så kommer de sannolikt se annorlunda ut än befintliga ÅVS. Därmed tillkommer kostnader för iordningställande av plats som inte nödvändigtvis kan baseras på kostnader för ÅVS.

SVOA anser att Naturvårdsverket behöver förtydliga huruvida ersättningen per ÅVS/LIP kommer förändras från och med 2027 eller ej. Det är otydligt om den ersättning som utgår per LIP från och med 2027 endast avser skrymmande förpackningar av papper och plast och är oförändrad till belopp. Om avsikten är att förändra/minska de 80 000 kr/LIP som utgår är det lämpligt att kommunen har en indikation på vad detta då kommer bli efter 2026. Om kommunen ska ta ställning till ramar för insamlingssystem senast september 2023 är det lämpligt att kommunen har kännedom om vilka ersättningsnivåer som man kan räkna med.

Grovt uppskattad kostnad och ersättning enligt föreliggande förslag till föreskrifter

Baserat på verkliga kostnadsuppgifter och principer för ersättning presenterade i föreliggande förslag till föreskrifter har SVOA mycket grovt räknat fram hur det skulle slå för Stockholms kommuns del.

Avseende fastighetsnära insamling, FNI, bedöms de årliga kostnaderna till ca 105 mnkr och ersättningen bedöms bli ca 80 mnkr. Föreslagen modell ger således ett underskott på ca 25 mnkr per år.

Avseende de lättillgängliga insamlingsplatserna, ÅVS/LIP, bedöms de årliga kostnaderna bli ca 100 mnkr och ersättningen bli 60 mnkr. Föreslagen modell ger således ett underskott på 40 mnkr per år.

Sammantaget leder de ersättningsnivåer som presenteras i föreliggande förslag till föreskrifter grovt skattat till ett årligt underskott för Stockholms kommun på ca 65 mnkr.

Detta endast för att ta över de nu befintliga systemen för insamling av förpackningar. Det utbyggda systemet, enligt kraven i lagstiftningen, kan medföra ytterligare underskott.

Detta innebär en avvikelse med ca 40 procent från en ersättningsnivå med full kostnadstäckning och skulle medföra tillkommande taxehöjningar i Stockholms kommun för boende med 9 procent för att täcka mellanskillnaden. SVOA anser inte att det ligger i linje med producentansvaret enligt lagstiftningens intention att med taxemedel täcka upp för ett så pass stort underskott.

Ställningstagande

SVOA finner att ersättningsmodellen som sådan är oflexibel och enbart grundar sig på befintliga system samt att de indata som valts inte speglar hur situationen ser ut i Stockholms kommun. SVOA anser att nu föreliggande förslag är bättre än Naturvårdsverkets redan beslutade föreskrifter (NFS 2023:1) då det årliga underskottet trots allt minskas. Avvikelsen är dock fortfarande så stor att SVOA anser att den inte är förenlig med intentionen i lagstiftningen där producenterna ska bära rimliga kostnader för insamlingssystemen. SVOA avstyrker därför föreliggande förslag på föreskrifternas utformande.